

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Pénteken, October' 10-dikén, 1834.

30.

O R O S Z O R S Z Á G.

Sept. 18-kán ugyan akkor nap, mellyen a' Tsászárné Ö Felsége Berlinbe utazott, a' Tsászár is elindult Birodalmának megjárására, Adlerberg Generál Adjutansától kísértetve.

Aug. 30 kán költ Napiparantsolatnál fogva, a' Tsászár megelekedése a' Sándor emlék oszlopának feltakarásakor, minden fő és alsó tiszteknek tudokra adatott. A' közkatonának mindegyike ajándékul kapott egy egy Rubelt, egy font húst, és egy pohár pályinkát.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Londoni Sherifeknek nem sokára történendő beiktatások alkalmával, a' midőn a' Lord Mayor viendi az Elnökséget, a' Cath. Szentegyháznak egy titularis Püspöke is fog szolgálni: az egyik Sherif ugyanis Raphaël, Catholicus, és azért választotta ama Püspököt Káplánjává. Mivel pedig Raphaël az öregebbik Sherif, tehát a' Cath. Isteni szolgálat megelőzendő ezen ünneplés alatt a' Protestans szolgálatot. Egy ujság felette kikél ez ellen, 's felszólítja a' Lordmayort mint jó Protestans, jelentse bé ezen esetet a' Londoni, mint Megyebéli Püspöknek, mert azt semmi esetre sem lehet megengedni, hogy a' Püspöki Szentegyház Papja, kit magának az ifjabb Sherif választott Káplánul, a' Cath. Papnak utánna tétessék, a' mi a' Reformáció óta, hanem ha talán első Maria Kormányja alatt, Londonban meg nem történt.

Trinidadból egy Aug. 3-kán költ levél, ezen szigeten támadt-valamelly nyughatatlanító Insurrectionalis mozgásról beszéll. A' Négerek ezereként csoportoznak össze, 's Port of Spain városát feldúlással fenyegetik. A' lakosok megrémültek, 's egész éjtzaka fegyverben voltak. A' tisztviselők tzélerányos rendszabásokhoz nyúltak a' veszedelem elhárítása végett. Minden katonák talpon vagynak. Úgy láttzik, hogy a' Negernek mutatnak leginkább makatságot, 's a' fellázadt csoportok között, mindég utóbb engednek. 5 kén a' legnépesebb kerületek még tsendességben voltak, a' mit Burus kapitány állandóságának lehet köszönni, ki Naparimában a' katonák fő birájává neveztetett. Más Ujságok, nevezetesen a' Sun ekképpen ír ezen lázzadás felől: „A' Négerek már jó ideje hogy még Aug. 1je előtt kinyilatkoztatták, melly szerint ezen nap eltelte után, egy óráig sem dolgoznak tovább, mivel őket a' Király felszabadította, és tsak a' Helytartó, Urokkal egyetértőleg, szabta legyen ki a' tanítás idejét. Ezen nyilatkozás következtében 4. osztály katonaság a' helyszíneire rendeltetett. Alig tünt fel Aug. 1-ső napja, midőn a' Négerek számos csapatokban a' Városba, 's itt jelesen a' Kormányház elibe nyomultak, hogy Ö Excellentiájának kinyilatkoztassák, melly szerint ezentúl dolgozni nem szándékoznak. Az igazgató, és még két békebiro Angliából, megmagyarázták előttök a' felszabadítás feltételeit, és az engedtlenség büntetését, de hijában

mert erre a' rabszolgák még jobban rugódoztak, 's a' tisztviselőket sértegették: midőn pedig a' lárma meg nem szűnt, a' katonaság fegyverre szállította. Így ment ez alkonyodásig, a' midőn az igazgató, házából való kilépésekor újabb gorombasággal illette. Ugyan azon időben Port of Spain környékéről is az a' tudósítás érkezett, hogy a' Négerek munkájokkal felhagytak ugyan, de semmi erőszakoskodásra nem vetemedtek. Éjtzaka elszéledtek a' Négerek, de a' Város körül, fegyverben maradt a' katonaság. Következendő reggel megújultak a' történetek, és 17-kén a' legnagyobb lármások befogattak, megvesszőztettek, vagy nehéz munkára ítéltettek. Ezután a' békébíráknak egyike, felolvasta a' Királyi parantsolatot, melly szerint 3. vagy több Négernek együttlétük, öszvetsoportozásnak jeleltetik ki: midőn pedig ennek semmi foganatja sem lett, 2. osztály parantsolatot vett a' nyughatatlanság elszélesztésére, a' mi minden idő haladék nélkül meg is történt. Aug. 3-ka békében folyt le, de 4-kén a' csoport ismét visszakerült, és most már hathatósbab rendszabásokhoz fogtak a' tisztviselők: 60-an befogattak, és 33-an munkára kényszerítették. Az ítélet 5-kén hajtatott végre, de a' bűnösök kiállották a' büntetést, a' nélkül, hogy tselekedeteiken bánkódtak volna, 's a' körülálló Négerektől még inkább bátorítottak. A' Nyugot Indiából jövő tudósítások nem kedvezőbbek. Ehez járul még az Antigoabeli nyughatatlanság is. A' Négerek engedetlenségek olly közönségesen nyilatkozott, hogy a' Martial törvényt ki kelle hirdetni. A' felelmet még az is neveli, hogy az Antigoabeli Négerek egészen szabadok, a' mennyiben törvényhatóságok a' tanításra kiszabott időt félrevetette, és

mégis azokkal, kikre ez a' jótélemény nem terjeszkedett, egyetértének.

Az Ujság bélyeg (Stämpel) eltöröltetésére nézve, a' mit különösen Lord Brougham kívánt, a' Courier ekképpen nyilatkozik: „Nem akarjuk mi a' politikai dólgek béléltésába vezető utat valamelly rendtől elzárni, de még kevésbé kívánjuk, hogy olly újítások vevődjenek elő, mellyeknek következtét senki sem láthatja előre, kivált midőn a' Publicumnak nagyobb részétől egy ilyen újítás nem is kívántatik. Azonfelül az ujságbélyeg eltöröltetése által, legkevésbé sem szaporodik az Országban, a' politikai béléltés, sőt inkább némelly intézeteinknek aláásására, eszközök szolgáltnak. Az eláruló, és lázzasztó hirdetemények, mellyek most nehezen kapnak lábra, akkor a' Királyi Postán mindenfelé elküldetnének, 's ezerszer nagyobb befolyással volnának, mint ekkoráig. Nevetséges azt hinni, hogy hasonló bajok, törvényes úton orvosoltathatnának. Ha most a' Kormányt azért gyűlöli a' Publicum, mivel olly nevű adót megtart, mellynek eltörölését senki sem kívánja, mennyivel inkább ki volna akkor téve a' nép gyűlölségének, ha birói üldözésekbe ereszkednek. A' dólgozó rend érdekeit tehát leginkább az az ember pártolja, a' ki a' javallott rendszabásnak magát minden erejéből ellene szegezi.

A' La Trappi szerzetesek, kik Nev-Meilleraie mellett Waterford Grófságban (Irlandban) egy vadon térségen letelepedtek, immár 100 hólđ ollyan földet mivelnek foganattal, mellyhez azelőtt se szántóvas. se kapu nem ért. A' hegyeken 30,000 fiatal fákat plántáltak: 's kertjek az idén kelkáposztát, kolompért, répát bőséggel termett. Öszvesen 600 hólđ földet bírnak.

P O R T U G A L L I A.

Lisbonából Sept. 14-kén költ tudósítások szerint, Donna Maria férjhez menetele 12-kén a' Cortesek előtt végképpen eldöntetett, 's ekkor nap mindjárt egy hajó indított el, melly Leuchtenberg Hertzeget ormára felveéndi, és Portugalliába hozandja. Dom Pedro egészségi állapotja még mindég kétséges.

(Times.) Lisbona Sept. 13-kán. Az egész héten, mindenfelé Dom Pedro egészségének állapotjáról volt a' beszéd. Sokan azt mondták, hogy már halálán van, mások ellenben, hogy élete semmi veszedelemben sem forog. 10-kén a' midőn már valóban holtnak hitték, Ajuda palotából, egész Udvarostól, a' négy angoly mértföldnyire fekvő Queluz nevű mulatóhelyre kotsikáztott, 's mihelyt kotsijából kiszállott, a' Királynéval, és Tsászárnéval, egy fertály óráig sétált. Ebből tehát látni lehet, mit lehet gyakran a' hírekre adni! A' Pairek Kamarájában az Oppozitziónak némelly tagjai, azon hiszemben lévén, hogy a' Regens még tsak kevés óráig élhet, óda vitték a' dólgot, hogy a' Királyné férjhez adását illető kérdés megfejtését 48 órával tovább halasztották, de hijában, mert Dom Pedro, nem tsak hogy életben maradt, hanem azoknak vallomások után, kik körülötte vagynak, sokkal jobban is van. A' véle bánó orvosok, erősen hiszik tökéletes helyreállítását: Vizibetegségben sinlik, noha barátjai ezt nem akarják megengedni. Rendesen kilovagol, 's többet dólgozik, mintsem állapotja javallaná. Az Országgyűlési munkálatok, reá nézve nem kedvező befolyással voltak. A' Pairek Kamarájában semmi nevezetes sem ment véghez, kivéven, hogy a' férjhezadási bill, 23. szavazattal 6. ellen keresztülment. A' Deputatusok Kamará-

jában a' fő kérdés Pizarro hajdani Obester dólga körül forgott, a' ki Duero Provintzia követjévé választott. Ez a' tárgy egész Lisbona figyelmét magára vonta. Külömbféle vádak vagynak ellene, és még megfogadásokor is azt kiáltotta Dom Pedróra, hogy Rio de Janeiroban 14. embert gyilkoltatott meg orozúl, ezek közt bizonyos Malaguettát: sőt egy izben (Dom Pedro) egy pohár méreggel kevert puntsot, tulajdon kezével nyujtott valakinek, 's orozgyilkos| társai most Lisbonában vagynak, 's attól tart, Pizarro) hogy azoknak lesz áldozatjává. A' Charta világosan megtiltja, a' Fejbeli büntetési perbe kevert személynek Cortes Deputatussá való választását, 's Pizarróval éppen ez az eset, a' mennyiben választása előtt már néhány héttel tömlötzben tartatott. Az Oppozitzió, személyesen Kamara elibe akarta idézni, de hasztalan, mert kivánsága 53 szavazattal, 46. ellen elmellőztetett. Három napi heves vitatás után, ma estve 54. szavazattal 46. ellen elhatározott, hogy a' követségről le kell tennie, 's ennek következésében Oportóban, új választást kezdeni. Midőn 11-kén Joapuin Antonis Magalhaes, vélekedését kimondta, a' halgatók, a' Gallerián, füttyölés, 's más hasonló jelek által halgatásra akarták bírni. Magalhaes, a' helyett, hogy az Elölülöt, vagy a' rendes szólnokot felszöllította volna, tsendesség parantsolására, a' Galleria felé fordult, 's így szóllott: „Tsak most szabadúltatok meg a' rabságtól, még kezeteken hordjátok a' Despota lántzának bélyegét: még alig szabadúltatok meg, 's már is visszaéltek a' szabadsággal! Nem félek Tölletek! „Ez a' megszöllítés még nevelte a' lármát, 's az Elnök az Ülést felfüggesztette. A' tegnapiak megnyi-

zásakor 'Marsall Saldanha, heves beszédet tartott a' Miniszterek ellen, 's a' többek között azt akarta megmutatni, hogy a' Corteseknek szóllásbeli szabadságok nints meg többé. Napier Admiral úgy látzik, a' Kormánnyal meghasonlásban van, a' mennyiben ez utóbbi, igazságosnak találja, hogy olyan hajós tisztek között, kik a' Királyné ügye mellett mindenkor hívek maradtak, és olyanok között, kik az előtt Dom Miguelt pártolták, 's csak később esküdtek a' Királyné zászlója alá, bizonyos külömbiség létessek, a' nemes Admiral ellenben, fátyolt vetvén a' múltakra, mind a' két rendbeli tiszteket egyaránt kívánja tekintetni.

(Courier.) Még mindég azt hiszik, hogy Dona Maria férjének választása Leuchtenberg Hertzegre esik, melly öszvekelés némelly haszonnal volna öszvekötvé, nevezetesen avval is, hogy a' házassági életben, szerelem féltést nem gerjesztene. Az itteni Spanyol követ, némelly gözhajók tulajdonosaival, alkudozásokba lépett: azt is mondják, hogy Bacon Generalnak szép ajánlások tétettek, ha 800 külföldi hatonát széd öszve a' Spanyol Királyné számára. Ekkoráig az Egyházi eladott jószágokból 105 Contos, vagy 26.000 font sterling jöttbé. A' fellázadt frantzia katonák letették fegyvereiket, mivel ellenek egy osztaly gyalogság küldetett. Tzéljokat azomban elérték, azaz kieszközölték, hogy hatralévő zsoldjok kifizettetett, 's a' kormány költségén Frantzia Országba küldessenek. Ma estve egytül egyig hajóra ültek, hólnap korán elhagyandók a' Port. partokat.

(Standard.) Azt mondják, Dom Miguel alkudozásba lépett némelly angoly tisztekkel, hogy őket egy, Dom Pedro elleni Expeditzióban való rész-

vételre határozza. Nem tudjuk, mennyire lehet hitelt adni a' hirnek, de annyi bizonyos, hogy Dom Pedro befolyása, az Országban felette megtsökkent. Az idegen katonák, kik őt thrónusra emelték, elégedetlenek: a' gyilkolások nevednek; a' Kamarák, minden Miniszterialis igyekezet mellett is, a' Kormányt nem kedvelik. Ez, tulajdon képpen való oka Dom Pedro betegségének. A' meghasonlások, és fondorkodások lábra kaptak.

(Times.) Lisbona Sept. 27-kén The Confidence gözhajónak a' fővárosból, a' kijelelt napon lett elindulásakor, nem hitték, hogy Dom Pedro estig életben marad: azért a' Cortesek, Dona Maria Királynét, tökéletes korúnak nyilatkoztatták, hogy illy rendszabással elkerüljék a' zavarodást, melly a' Braganzai Hertzeg halála által történhetnék. A' Királyné, egy uj Igazgatóságának képzését Palmella Hertzegre bizta, 's egyszersmind őtet külső dólgoakra ügyelő Miniszternek nevezte ki, 's a' Cabinetben Elölülőnek. Carvalho megmarad Finanz-Miniszternek, 's Freire, Hadi Miniszter-ségét, a' tengerivel tseréli fel Terceira, és Valencia Hertzegek, úgy szinte Gróf Villareal hasonlóúl beléptek az uj Cabinetbe, a' mit Lisbona lakosai örömmel fogadtak. Dom Pedro erős lelket, és nagy elszánást mutatott, és közelgető halálát nyugodtan várta. Lelke erejében legkevésbé sem tsökkent, 's szüntelen a' Status dólgaival foglalatoskodott. Hozzá vólt rendelve minden Obester, és minden ezrédtől egy-egy közlegény: a' Regens megkérte mindnyájokat, jelentenék ki nevében, társaiknak, köszönetjét.

(Morning Chronicle.) Lisbona Sept. 20-kán Sajnálkozással jelentem, hogy a' Tsászár még mindég olly rosszúl van, hogy közeli halálának eseté-

re, a' Kormányról gondoskodni kellenék. A' Cortesek ezt fontolóra vették, a' mire a' második Kamarában egyhangúlag az elsőben pedig 25. szavazattal 6. ellen elhatározott, hogy a' Királyné tökéletes korúnak nyilatkoztassék. Több követek azért is jóváhagyták ezen lépést, mivel Dom Pedro után, senki sem viheti méltólag a' Regenséget. Hogy illy alkalommal elég tselszövések, és fondorkodások voltak, gondolni lehet; de a' tziel, hogy tudniillik Dona Isabella Maria neveztessek ki Regensnének, el nem érődött. Miután a' fiatal Királynének Status Tanácsosa, az Igazgatóság állapotját fontolóra venni ajánlotta, ja' fiatal Királyné, letévén az esküvést, Palmella Hertzegre bizta az új Miniszterium képzését. A' Lisbonai Bank, a' Capitalisták, és minden kereskedők nyilván kimondták, hogy Carvalho nélkül a' Miniszterium nem állhat fel: ez azomban, nem szándékozik azon Igazgatóságban részt venni, mellyből barátjai kizárattatnának. A' jelen Cabineti változás, erkölcsi értelemben, egyedül Dom Pedronak halála által okoztatik, 's Carvalho azon ditsőséget, mellyet emberisége, takarékosága, és böldegítő javítások által szerzett, nem fogja szelesen kotzkára kitenni. Dom Pedro ezen szomorú alkalommal, következőképpen irt a' Deputatusok Kamarájához: „Követjei a' Portugallus Nemzetnek! Mindenkor őszinte, esküvésemet megtartva, 's lelkiismeretem szavának engedve, jelentem az Uraknak, hogy miután tegnap, fiúi, és atyai kötelességemnek eleget tettem, most arról is kell tudósitanom az Urakat, hogy azon betegségi állapot, melly az említett kötelességgel telyesítésére unszolt, megakadályoztat, a' köz dólgoakra való ügyelésben, 's illy környülállások között kérem az Urakat, rendeljenek el helyet

tem mindenekeket a' legjobban, én többö nem vagyok képes, hanem ha arra, hogy forró óhajtásaimat az égbe felküldjem. Queluz palotákan Sept. 18-kán 1854. Dom Pedro Regens.

A' Deputatusok Kamarája Sept. 11 kén tartatott 14 dik Ülésében, Pereira de Castro egy törvényjavallatot terjesztett elő, mellyet hosszú beszédben azon principiumon kívánt alapítani, hogy bár akárki szolgálta legyen is a' bitangolót, a' Királynének a' miatt, nem szolgálhat. A' javallat egész kiterjedésében ekképpen vagyon: 1. ső tzikkely. Minden, valamelly Egyesülethez tartozó tagok, kik hajdan Dom Miguel t felszöllították, hogy magát Királynak nyilatkoztassa, vagy később hűségére az esküt letették, úgy szinte valamelly hivatalban lévő személyek, kik a' Királyság úgy nevezett 3. Rendének lázszító iroványait aláirták, vagy szolgálatjokban megmaradtak, miután az említett Ex Infant, magát Királynak nevezette, és akárki, ha bár szolgálatjába nem állott legyen is, de Tölle tzimeket, és más kijeleléseket elfogadott, mind ezek úgy tekintessenek, mintha tzimjeokról, hivataljokról lemondottak volna, és így azokra többé, számot nem tarthatnak. 2 dik tzikkely. Minden olyan személyeknek, mint az előbbi tzikkelyben említve vólt, adott hivatalok, ideigvalóknak, és így nem állandóknak tekintessenek. Ha mindazáltal valaki jeles szolgálatja, vagy más fontos ok tekintéből, olly helyre neveztetnék ki, mellyről el nem távoztathatik, akkor szolgálat-esztendei, tsak kineveztetésének napjától számittassanak. 3. dik tzikkely. Minden ellenkező határozatok eltöröltetnek. A' Pairek Kamarája 9 kén tartatott Ülésében, egy Palmella Hertzeghez intézett Királyi levél olvastatottfel, mellyben a' Bra-

ganzai Hertzeg mint Regens, öt a' Pairek Kamarája Elnökségében megerősíti, mellyre még Aug. 14 kén ideig óráig kineveztetett. Palmella Hertzeg, mély háládatosságát nyilatkoztatta a' kinevezésért, mellyre magát kötelességének legpontosabb telyesítése által kívánja érdemesíteni.

(Standard.) Egy Lisbonai levelező ekképpen ír Sept. 20 ról. Könnyen képzelhető, minő zavarba jött az igazgatás Dom Pedrónak szomorú sorsa által. A' Miniszterek, kik ekkoráig reszkettek hivatalok elvesztése miatt, most már minden reményeket elvesztették. Tegnap Dom Pedro, Leányát, ágyához hívatta, 's őt komolyan intette, hogy szivére vévén az Ország dólgát, el ne felejtkezzék kötelességeiről, 's a' Jabbágyainak adott Alkotványt, mellynek fenntartásától egyedül függ a' thrónus bódagsága, óltalmazza meg. Az Ország telyeséggel nints jó rendben: a' pór nép még Lisbona szomszédságában sem átálja, érzelmeit, Dom Miguel eránt kinyilatkoztatni. A' múlt vasárnap, a' fő várostól tsak egy mért földnyire, valami templom ünnep alkalmatosságával nagy lárma történt Dom Miguel miatt, 's a' múlt éjjel, egy osztálynak kellett Eintra felé indulni valamelly öszvetsoportozásnak elszélyesztésére. Silva Carvalhot nagy felelet terhe nyomja, 's nem lehetetlen, hogy törvényszék elibe idéztetik. Azt hiszik, hogy Dom Pedro, elhúnyta előtt, ellenségét, Pinto Pizarrot, szabadon botsátandja. Ezen férjfiú sorsa, a' második Kamarában, sok vitatásra szolgálhatott alkalmatosságot, mellynek következésében a' Miniszterek bizonyosan elmozdítottak volna, ha bár Dom Pedro életben fogott volna is maradni.

Folyó hónap 1-ső napján költ Párisi lapok szerint Madridba az a'

szomorú tudósítás érkezett, hogy Dom Pedro 21-kén kimúlt légyen e' világból.

FRANTZIA ORSZÁG.

Sept. 22-kén Laffitte Úrnak, Rouen kerület követjének, az oda való választók fényes vendégséget adtak. A' meghívott Dupont de l'Eure, Odilon Barrot, Peton, Arago, és Beranger (a' költő) Urak, vagy külföldi utazások, vagy betegeskedések, vagy szorgos foglalatosságnak miatt, részt nem vehettek a' vendégségben. Öszvesen mintegy 550 en voltak jelen. Laffitte Úr, kit egyedül a' Julinsi pántlika ékesített, elragadó örömmel fogadtatott. Az első Toast így hangzott: „A' mi ditső, és érdemes Helytartónknak Laffitte Úrnak!“ Ez, köszönő beszédjében nyilatkoztatta, hogy a' Julusi Revoluzióban elesmért principiumai, kellő ifjúságotól fogva, egyedül való rúgó tollai valának minden tselekedeteinek. Noha a' Julusi Monarchiához buzgón ragaszkodik, mégis ebben, tsak Országának érdekeit tartja szemei előtt, és véle (a' Monarchiával) minden öszveköttetést félbeszakasztana, 's minden személyes hajlandóságokat feláldozna, ha ezek egy igaz hazafi, és szabadság szerető férjfiú hajlandóságaival öszveütköznének. Igaz, reményei jelenleg nem kis mértékben megtsökkentek, de mégis egészen el nem oszlottak. Sok hibákba estek, de a' Hazai szeretet, és energia, mellyet a' mai gyülekezet bizonyít, világos tanui annak, hogy a' jobb lételnek napja nints messze. Minden esetre, a' benne vetett bizodalomnak, igyekezni fog férjfiúi álhatatosság által megfelelni, 's mint Rouen, Frantzia Ország közép-pontjának követje, ennek érdekeit, mellyek egyedül renden, és szabadságon alapúlhatnak, óltalmazni fogja.

Az ebéd után, minden vendégek szállítására kísérték Laffitte Urat, hol ismét egy rövid beszédet tartott, mellyre minden jelenlévők: „Éljen Laffitte! éljen a' szabadság!” hangos kiáltással feleltek. Dupont de l'Eure meg nem jelenhetését ekképpen mentetteki a' meghívók előtt írásban: „Engedjék meg az Urak, hogy az Ország szerentsétlensége mélyen megilletvén, de személyes szenvedések által is lesujtván, még a' Kamara munkálódásaiban sem szándékozom részt venni, melly (a' Kamara) már olly szomorú előjelek által mutatkozik, a' nélkül, hogy azt, az új Oppozitzió, ellen lázzadói haladásától fel tudná tartóztatni, annyival kevésbé jelenhetek meg egy olly gyülekezetbe, mellynek politikai kinézetei, az Oppozitziósystemáján túl, mellyhez én telyeséggel nem tsallakozhatom nem fognak menni, noha egyébberánt, a' gyülekezet érzelmeit betsülöm.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Sopron Octób. 4-kén. Tegnap előtt nagy rémülésbe estek ezen város lakosai. Délelőtt tizenegy óra felé egyik külső városban egy kovátsnak házában tűz támadott, melly erős szél fúván hirtelen elterjedett, úgy hogy igen rövid idő alatt 16 ház leve lángok prédájává. A' tűznek terjedését egy tserépfedelű háznál lehetett feltartóztatni. A' lángbaborult égő házakkal által ellenben lévő városi Caszinó épületet sem az előtte fekvő széles piatz, sem az annak oltalmazására fordított erőlködés meg nem mentheté a' meggyúladástól és hamuvá égéstől; sőt még az a' szerentsétlenség is történt, hogy azok közül, kik a' tántzteremből a' benne volt butorokat akarták kihordani és megmenteni, öten a' padlás leszakadása által életektől is megfosztattak. Sokan tsak nagy nehezen tudtak a' halálos veszedelem-

ből kiszabadulni. Minthogy pedig mostanában itt körülbelől több tűzi szerentsétlenségek történtek, olly nagy vala a' rémülés, hogy az, három gyengélkedő aggott öregeknek halálokat is okozta, ú. m. Fő Tiszt. Leitgeb Kánonoknak, Spanraft az előtt városi tanácsosnak és Pfeifer pintérnek. Tsak nagy bajjal és sok fáradsággal lehetett megakadályoztatni, hogy a' tűz a' belső városba be nem kapott.

Temesvárra Sept. 23 kán érkezett meg a' püspökszékét elfoglalandó csanádi új püspök Lonovics József ur a' városi lovaspolgárság kíséretében 's a' vár bástyáin kiszegzett álguk durrogási közben. A' város fényes és nagy számú küldöttséggel, a' kaptalanteren pedig csinnal fülállított sátor alatt a' ns. káptalan üdvözlék az érkezőt, mellyre ő méltósága szokott szerénységgel válaszolván, a' katona 's vadászpolgárok diszes sorai közt a' diadalkapun keresztül (mellyen magyar fölírás volt) ugyan előbb szokás szerint a' székesegyházba, onnan pedig püspöki lakába ment a' megyei papság és számos tisztelkedő 's tisztelőitől kísértetve. Itt Arad, Csanád, Csongrád, Krassó, Temes és Torontal megyék, valamint Arad, Szeged, Temesvár sz. kir. városok, 's a' végvidéki német- és oláh ezredek küldöttségei mondák él üzvözléseket. Estve a' polgárok három rendü hangászatot adtak. Másnap hasonló fény közben történt meg a' székfoglalás; mire délben nagy lakoma (500 személyre) következett, 's hosszú áldomások a' föls. uralkodó házért, az új biborosért 's minden vendég boldogságaért. Estve tűzjáték, hangaszat 's táncmulatság tartatott. Az örvedetes napot a' külön kijött 13rendbeli magyar (9), latán és német versezetben tolmácsolt szivek érzete bár eléggé, — de örökíti Csanádnak e' bizodalma, mi-dön mondja:

Jőj 's élj kegyelmes! hiv fiaid között
Aldásod éleszt. Nagyra buzong szívünk,
Benned reményünk — benne éled
'S érik örömrre Csanád reménye.

S. A. Ujhelyből: A' zemplényi casino-társaság (S. Ujhelyben) Sept. 1-sőjén, azon napon, mellyen mult évben Zemplénynek kórház intézete megnyitott, szintennek hasznára esztendőnként tartatni határozott tánczmulatságát, ez idén, az e' tárgyban előre bocsátott nyomtatott meghívólevelkek mellett, a' tavalyinál sokkal nagyobb csínnal, mondhatni pompával tartotta. Nevelé s' diszt, annak mult évbeli már eléggé fenyves volta 's hirének, mind az igen nagy terjedelmü Zemplény mind a' többi szomszéd megyékre mindinkább elhatása, 's annak folytában a' kitüzött jótékony célra fejlett élénkebb részvét, 's nagylelkűségben versenygő rokon nemes ösztön, mellynek szüleménye a' nagyobb számmal összesereglő, igen is ragyogó gyülekezet mellett az ugyanazon alkalmal töpénzül 's jövedelem gyarapításul kijátszatni szokott asszonyi munkák 's egyéb ajándékoknak a' tavalyiaknál sokkal nagyobb számmal 's becsesb és jelesbekkeli kedveskedés vala. E' munkák és ajándékok, mellyeknek némelly arany darabjai szép értékűek valának, 99re mentek. A' kijátszásból 400 pengő fr. tiszta jövedelem került be, a' bemenetárból pedig 410, mellyből lerovatván a' költség, a' többi összes maradék (600 pengő fr.) a' kórház pénztárába valódilag be is adatott. E' pénzt a' kórház igazgatósága (feje b. Vécsey Pál) fenálló határozatnál fogva mint el nem használandó tökemennyiséget, gyümölcsöző kamatra adá ki szintúgy mint a' tavaly

illyalkalommal bevett 400 p. fr. jövedelmet 's az ezután béveendőket is. Beérkezett előleges hireknél fogva méltán gyanítván a' casino igazgatósága, hogy a' tavaly használt terem a' felesb számmal gyüvendő vendégeket kényelmesen nem foghatná fel, a' ns. megye gyüles-teremét kéré ki, 's a' jótékony tzelu mulatságra meg is nyervén, azt belől, valamint e' megyeház kapuját, erkélyét 's a' teremhez szolgáló fölmenetelt, gazdagon kivilágított nemzeti színü füstésekkel ékesité; mihöz járulván még az igen czélszerű belső elrendelés, a' mulatság valóban diszteljes 's lelkes vidorságu lön, a' kedve édelegve ömlengő, 's a' megelegülés közönséges, mi abból is kitetszett, hogy a' táncz valóságos viradtig tartott. A' sors-huzás a' casino-igazgatóság bizottai ellenőrsége alatt történt lélekisméretes pontossággal. Jótéve mulatni 's mulatva boldogítani szenvedő embertársinkat, gyönyörű bélyegtulajdona századunknak és így Zemplény 's vele testvér keblü megyék 's hatóságok választottinak, szóval minden jót hasznost, nemest és szépet ápoló 's gyámoló egyesületeknek.

A' Pénz folyamat October' 9-kén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 13/32
Az 1820-béli sorsosok: 205 5/6
Az 1821-béli hasonlók: — —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: — — for. keltek, mind Conv.
Bank-Aktziák keltek — — for. ton.
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J o s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Hayka! Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)